

Sygn. akt: IV U 690/22

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 września 2022 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu
w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Agnieszka Chlipała - Koziół

Protokolant: Grzegorz Łado

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 13 września 2022 r. we Wrocławiu

połączonych spraw

z odwołania **P. S.**

od decyzji **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W.**

z dnia 20.05.2022 r. , znak (...) - (...)

z dnia 27.06.2022 r. , znak (...) - (...)

z dnia 20.07.2022 r. , znak (...) - (...)

o zasiłek chorobowy

1. zmienia zaskarżone decyzje Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. z dnia 20.05.2022 r. (znak (...) - (...)), z dnia 27.06.2022 r. (znak (...) - (...)) oraz z dnia 20.07.2022 r. (znak (...) - (...)) w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy P. S. prawo do zasiłku chorobowego za okresy od dnia 27.04.2022 r. do dnia 5.06.2022 r., od dnia 6.06.2022 r. do dnia 1.07.2022 r. oraz od dnia 2.07.2022 r. do dnia 1.08.2022 r.;

2. orzeka, iż nieuiszczone koszty sądowe ponosi Skarb Państwa.

Sygnatura akt IV U 690/22

UZASADNIENIE

Ubezpieczony **P. S.** wniósł odwołanie od decyzji organu rentowego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. z dnia 20 maja 2022 roku, znak (...) - (...), którą organ na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych oraz art. 1 i 2a ustawy z dnia 25 czerwca 1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa odmówił ubezpieczonemu prawa do zasiłku chorobowego za okres od 27 kwietnia 2022r. do 05 czerwca 2022r.

W zaskarżonej decyzji **organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W.** wskazał, że ubezpieczony przedłożył zaświadczenie lekarskie o czasowej niezdolności do pracy za okres od 27 kwietnia 2022r. do 05 czerwca 2022r. Zarzucił, że w dniu powstania prawa do świadczenia na koncie płatnika składek figuruje zadłużenie z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne na kwotę przekraczającą 1% minimalnego wynagrodzenia za pracę.

Zaskarżając decyzję ubezpieczony wniósł o jej zmianę oraz o przywrócenie pełni praw ubezpieczeniowych. Uzasadniając odwołanie ubezpieczony podniósł, iż w dniu 21 czerwca 2018r. zawarł z ZUS umowę nr (...) o rozłożeniu na raty należności z tytułu składek. W 2020 r. i 2021 r., jak wskazał P. S., nie miał problemu z uzyskaniem zasiłku chorobowego. Konsekwentnie spłacał zadłużenie i nie miał jakichkolwiek bieżących zaległości. Z pisma ZUS o stanie konta ubezpieczonego wynika, że jego jedynym zadłużeniem jest spłata tych właśnie zaległości wynikających z układu ratalnego. Ponadto, ubezpieczony wskazując na przepisy powołane przez organ, zaznaczył, że prawo nie powinno działać wstecz a dodatkowo, że przepisy te nie precyzują jakichkolwiek zmian dotyczących układu ratalnego, którego regularna spłata gwarantuje pełny dostęp do wszelkich ubezpieczeń, w tym również ubezpieczenia chorobowego.

Odpowiadając na odwołanie organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. w sprawie o sygnaturze akt IV U 690/22 wniósł o jego oddalenie w całości z uwagi na brak podstaw prawnych do jego uwzględnienia. Uzasadniając swoje stanowisko organ podtrzymał stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji.

Ponadto, Ubezpieczony **P. S.** wniósł odwołanie od decyzji organu rentowego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. z dnia 27 czerwca 2022 roku, znak (...) - (...), którą organ na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych oraz art. 1 i 2a ustawy z dnia 25 czerwca 1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa odmówił ubezpieczonemu prawa do zasiłku chorobowego za okres od 06 czerwca 2022r. do 01 lipca 2022r. (**sprawa o pierwotnej sygnaturze akt IV U 760/22**).

W zaskarżonej decyzji organ rentowy zarzucił, że ubezpieczony przedłożył zaświadczenie lekarskie o czasowej niezdolności do pracy za okres od 06 czerwca 2022r. do 01 lipca 2022r. W dniu powstania prawa do świadczenia na koncie płatnika składek figuruje zadłużenie z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne na kwotę przekraczającą 1% minimalnego wynagrodzenia za pracę.

Zaskarżając decyzję ubezpieczony wniósł o jej zmianę oraz o przywrócenie pełni praw ubezpieczeniowych. Uzasadniając odwołanie ubezpieczony podniósł argumentację jak w odwołaniu od poprzedniej decyzji o odmowie prawa do zasiłku chorobowego opisanej powyżej.

Ubezpieczony **P. S.** wniósł także odwołanie od decyzji organu rentowego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. z dnia 20 lipca 2022 roku, znak (...) - (...), którą organ na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych oraz art. 1 i 2a ustawy z dnia 25 czerwca 1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa odmówił ubezpieczonemu prawa do zasiłku chorobowego za okres od 02 lipca 2022r. do 01 sierpnia 2022r. (**sprawa o sygnaturze akt IV U 761/22**).

W zaskarżonej decyzji organ rentowy zarzucił, że ubezpieczony przedłożył zaświadczenie lekarskie o czasowej niezdolności do pracy za okres **od 02 lipca 2022r. do 01 sierpnia 2022r.** W dniu powstania prawa do świadczenia na koncie płatnika składek figuruje zadłużenie z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne na kwotę przekraczającą 1% minimalnego wynagrodzenia za pracę.

Zaskarżając decyzję ubezpieczony wniósł o jej zmianę oraz o przywrócenie pełni praw ubezpieczeniowych. Uzasadniając odwołanie ubezpieczony podniósł argumentację jak w odwołaniu od poprzednich decyzji o odmowie prawa do zasiłku chorobowego opisanych powyżej.

Zarządzeniem z dnia 08 sierpnia 2022r. na podstawie art. 219 k.p.c. **połączono** sprawę o sygnaturze akt IV U 761/22 do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia ze sprawą o sygnaturze akt IV U 760/22 i zarządzono prowadzić sprawy pod wspólną sygnaturą IV U 760/22.

Odpowiadając na odwołanie od decyzji z dnia 27 czerwca 2022 roku, znak (...) - (...), oraz z dnia 20 lipca 2022 roku, znak (...) - (...), organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. w sprawie o sygnaturze akt IV U

760/22 wniósł o ich oddalenie w całości z uwagi na brak podstaw prawnych do ich uwzględnienia. Uzasadniając swoje stanowisko organ podtrzymał stanowisko wyrażone w zaskarżonych decyzjach.

Zarządzeniem z dnia 06 września 2022r. na podstawie art. 219 k.p.c. **połączono** sprawę o sygn. akt IV U 760/22 do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia ze sprawą o sygn. akt IV U 690/22 i zarządzono prowadzić sprawy pod wspólną sygnaturą IV U 690/22.

W piśmie z dnia 07 września, które wpłynęło do tut. Sądu organ rentowy wskazał, iż hipotetyczna wysokość zasiłków chorobowych ubezpieczonego wynosi: za okres od 06 czerwca 2022r. do 01 lipca 2022r. – 1952,60 zł brutto, za okres od 02 lipca 2022r. do 01 sierpnia 2022r. – 2328,10 zł. brutto.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony P. S. od 2000r. prowadzi działalność gospodarczą pod firmą HANDEL-USŁUGI (...) pantopfledomowe.pl we W.. Z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej ubezpieczony podlegał między innymi dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu.

W okresie od 27 kwietnia 2022r. do 05 czerwca 2022r., od 06 czerwca 2022r. do 01 lipca 2022r. oraz od 02 lipca 2022r. do 01 sierpnia 2022r. ubezpieczony przebywał na zwolnieniu lekarskim.

W dniu 06 maja 2022r. ubezpieczony przedkładając formularz Z-3b – zaświadczenie płatnika składek wystąpił do ZUS o zasiłek chorobowy za okres od 27 kwietnia 2022r. do 11 maja 2022r. W dniu 18 maja 2022r. złożył zaświadczenie Z-3b w sprawie wypłaty zasiłku chorobowego za okres od 12 maja 2022r. do 05 czerwca 2022r. + P. S. złożył także zaświadczenie Z-3b w sprawie wypłaty zasiłku chorobowego za okres od 06 czerwca 2022r. do 01 lipca 2022r. W dniu 08 lipca 2022r. ubezpieczony przedkładając formularz Z-3b – zaświadczenie płatnika składek wystąpił do ZUS o zasiłek chorobowy za okres od 02 lipca 2022r. do 01 sierpnia 2022r.

Dowód:

- okoliczności bezsporne (akta orzecznicze ZUS- załącznik do odpowiedzi na odwołanie);
- wyjaśnienia ubezpieczonego P. S. – e-protokół, k. 22-23;
- zaświadczenie lekarskie ubezpieczonych płatnika, k. 42.

W dniu 21 czerwca 2018r. ubezpieczony oraz organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. zawarli umowę nr (...) o rozłożeniu na raty należności z tytułu składek, w ramach której organ rentowy rozłożył ubezpieczonemu na raty należności z tytułu składek w ogólnej kwocie 43.419,02 zł w tym z tytułu:

- ubezpieczenia społecznego od kwietnia 2013r. do kwietnia 2018r. w łącznej wysokości 40075,37 zł (składki, odsetki za zwłokę, dodatkowa opłata, koszty upomnienia);
- Funduszu Pracy i Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych od kwietnia 2013r. do kwietnia 2018r. w łącznej wysokości 3343,65 zł (składki, odsetki za zwłokę, dodatkowa opłata, koszty upomnienia).

Harmonogram spłat określał załącznik nr 1 do umowy.

Zaległości zostały rozłożone na 94 raty. Poszczególne raty miały być spłacane w terminie od 18 lipca 2018r. (pierwsza rata) do 20 kwietnia 2026 (ostatnia rata).

Zgodnie z §5 przedmiotowej umowy z tytułu jej zawarcia Wierzyciel zobowiązał się do:

- 1) podjęcia działań zmierzających do zawieszenia wcześniej wszczętych i niezakończonych postępowań egzekucyjnych dotyczących należności z tytułu składek objętych niniejszą umową;

2) niewszczyniania i niewznowiania postępowań egzekucyjnych przez okres obowiązywania umowy w stosunku do należności z tytułu składek objętych niniejszą umową;

3) podjęcia działań zmierzających do umorzenia postępowania egzekucyjnego dotyczącego należności objętych niniejszą umową po całkowitej ich spłacie zgodnie z ustalonym harmonogramem spłat oraz uregulowaniu należnych kosztów egzekucyjnych.

Zgodnie z §7 ust. 1 rozwiązanie umowy o rozłożenie na raty należności z tytułu składek następuje gdy:

1) dłużnik:

a) nie opłacił rat wynikających z harmonogramu spłaty lub opłacił raty po terminie lub w częściowej wysokości;

b) nie wywiązał się z obowiązku zapłaty składek bieżących, których termin płatności przypadał w dniu albo po dniu, w którym umowa została zawarta lub opłacono te składki w częściowej wysokości

i w terminie wyznaczonym przez Zakład nie uregulował tej różnicy wraz z odsetkami za zwłokę, naliczonymi na zasadach określonych w Ordynacji podatkowej do dnia wpłaty włącznie;

2) dłużnik nie opłacił należności objętych umową w terminie płatności wynikających z harmonogramu spłaty;

3) ujawnione zostały nowe okoliczności nieznanne, a istniejące w dniu, w którym umowa została podpisana, z których wynika, że dłużnik wprowadził Zakład w błąd, aby uzyskać ulgę w spłacie należności i uniknąć egzekucji;

4) dłużnik odstąpił od realizacji umowy (rezygnacja z realizacji umowy).

Oprócz układu ratalnego ubezpieczony nie posiadał żadnych zaległości w opłacaniu składek. Układ ratalny ubezpieczony spłaca terminowo zgodnie z harmonogramem spłat. Również składki bieżące opłaca terminowo.

W 2020r. jak i w 2021r. ubezpieczony przebywał przez kilka dni na zwolnieniach lekarskich i wówczas otrzymywał zasiłek chorobowy.

Dowód:

- okoliczności bezsporne (akta orzecnicze ZUS- załącznik do odpowiedzi na odwołanie);

- umowa nr (...) z dnia 21 czerwca 2018r. o rozłożenie na raty należności z tytułu składek wraz z załącznikiem nr 1- harmonogram spłaty rat, k. 18-21, 41-43;

- wyjaśnienia ubezpieczonego P. S. – e-protokół, k. 22-23;

- pismo ZUS z dnia 10 sierpnia 2022r., k. 44;

- zaświadczenie o niezaleganiu w opłacaniu składek, k. 45;

- wpłaty, k. 48.

Sąd zważył, co następuje:

W niniejszej sprawie ubezpieczony dochodził przyznania mu prawa do zasiłku chorobowego za okresy od 27 kwietnia 2022r. do 05 czerwca 2022r., od 06 czerwca 2022r. do 01 lipca 2022r. oraz od 02 lipca 2022r. do 01 sierpnia 2022r.

Organ rentowy wnosił o oddalenie odwołań w całości jako bezzasadnych, wskazując, że ubezpieczony posiadał zadłużenie (układ ratalny) z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne przekraczające 1% minimalnego wynagrodzenia za pracę.

Stan faktyczny w niniejszej sprawie był bezsporny, ustalony w oparciu o dowody z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy oraz w aktach organu rentowego, dopuszczonych przez Sąd jako dowód w sprawie na podstawie art. 243² k.p.c., których wiarygodność i autentyczność nie budziła wątpliwości Sądu i nie była kwestionowana przez strony.

Za wiarygodne Sąd uznał również wyjaśnienia ubezpieczonego P. S., które korespondowały z pozostałym wiarygodnym materiałem dowodowym.

Zgodnie z art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa Świadczenia pieniężne na warunkach i w wysokości określonych ustawą przysługują osobom objętym ubezpieczeniem społecznym w razie choroby i macierzyństwa określonym w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1009, 1079, 1115 i 1265), zwanym dalej "ubezpieczonymi".

Do wskazanych w powołanym przepisie świadczeń należy m.in. zasiłek chorobowy (art. 2 pkt 1 przedmiotowej ustawy), który przysługuje ubezpieczonemu, który stał się niezdolny do pracy z powodu choroby w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego (art. 6 ust 1 niniejszej ustawy).

W niniejszej sprawie bezsporne było, iż ubezpieczony P. S. prowadzi jednoosobową działalność gospodarczą i podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym (art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych). W konsekwencji, stosownie do art. 11 ust. 2 przedmiotowej ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych podlega dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu na swój wniosek. Wobec zaś złożenia wniosku, ubezpieczony P. S. podlegał ubezpieczeniu chorobowemu.

W aktualnym stanie prawnym, po wejściu w życie ustawy z dnia 24 czerwca 2021 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw, zgodnie z art. 14 ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (w brzmieniu od 01 stycznia 2022r.) ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz chorobowe, o których mowa w ust. 1, ustają:

- 1) od dnia wskazanego w zgłoszeniu wyrejestrowania, o którym mowa w art. 36 ust. 11 albo 14, nie wcześniej jednak niż od dnia, w którym zgłoszenie zostało złożone w Zakładzie;
- 2) (uchylony);
- 3) od dnia ustania tytułu podlegania tym ubezpieczeniom.

W realiach niniejszej sprawy bezsporne jest, iż nie wystąpiła żadna z powyższych sytuacji. Co więcej, po zmianach dokonanych ustawą zmieniająca i uchyleniu pkt 2) powyższego przepisu dobrowolne ubezpieczenie chorobowe nie ustaje od pierwszego dnia miesiąca kalendarzowego, za który nie opłacono w terminie składki należnej na to ubezpieczenie - w przypadku osób prowadzących pozarolniczą działalność i osób z nimi współpracujących, duchownych oraz osób wymienionych w art. 7; w uzasadnionych przypadkach Zakład, na wniosek ubezpieczonego, może wyrazić zgodę na opłacenie składki po terminie, z zastrzeżeniem ust. 2a. Zatem, istnienie ewentualnego zadłużenia z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne nie spowodowałoby ustania dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego ubezpieczonego.

Równocześnie ustawą z dnia 24 czerwca 2021 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw w ustawie z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa z dniem 01 stycznia 2022r. dodano art. 2a ust. 1 i 2. Zgodnie z art. 2a ust. 1 przedmiotowej ustawy świadczenia, o których mowa w art. 2 pkt 1, 2, 5 i 6, nie przysługują osobom prowadzącym pozarolniczą działalność i osobom z nimi współpracującym, osobom współpracującym z osobami fizycznymi, o których mowa w art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2021 r. poz. 162 i 2105 oraz z 2022 r. poz. 24 i 974), duchownym będącym płatnikami składek na własne ubezpieczenia, w razie wystąpienia w dniu powstania prawa do świadczenia zadłużenia z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne na kwotę przekraczającą 1% minimalnego

wynagrodzenia za pracę ustalonego na podstawie odrębnych przepisów, do czasu spłaty całości zadłużenia. Prawo do świadczeń, o których mowa w art. 2 pkt 1, 2, 5 i 6, przedawnia się, jeżeli zadłużenie, o którym mowa w ust. 1, nie zostanie uregulowane w ciągu 6 miesięcy od dnia powstania prawa do świadczenia (art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa).

Stosownie do art. 21 ustawy z dnia 24 czerwca 2021 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw zasiłki oraz świadczenie rehabilitacyjne, do których prawo powstało przed dniem 1 stycznia 2022 r., wypłaca się w wysokości, na zasadach i w trybie określonych w przepisach ustawy zmienianej w art. 4, w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 stycznia 2022 r., za cały okres nieprzerwanej niezdolności do pracy.

W świetle powyższego, stan faktyczny niniejszej sprawy należało ocenić w kontekście znowelizowanych przepisów. Spór dotyczy bowiem zasiłku chorobowego za okresy od 27 kwietnia 2022r. do 05 czerwca 2022r., od 06 czerwca 2022r. do 01 lipca 2022r. oraz od 02 lipca 2022r. do 01 sierpnia 2022r.

W sprawie bezsporne było, iż ubezpieczony oraz organ rentowy w dniu 21 czerwca 2018r. zawarli układ ratalny dotyczący spłaty zaległości za okres od kwietnia 2013r. do kwietnia 2018r. Bezsporne pozostawało także, iż ustalono harmonogram spłat rat. Zaległości zostały rozłożone na 94 raty. Poszczególne raty miały być spłacane w terminie od 18 lipca 2018r. (pierwsza rata) do 20 kwietnia 2026 (ostatnia rata).

Z niezakwestionowanych przez ZUS wyjaśnień ubezpieczonego wynika, iż nie posiada on żadnych zaległości w spłacaniu rat układu ani też w opłacaniu bieżących składek. Organ rentowy tych okoliczności nie kwestionował, nie podnosił również okoliczności przeciwnych na żadnym etapie postępowania. Zatem, nie ma jakichkolwiek podstaw do podważenia twierdzeń ubezpieczonego o terminowej spłacie rat wskazanych w układzie ratalnym.

Stosownie zaś do §7 ust. 1 zawartego przez strony układu rozwiązanie umowy o rozłożenie na raty należności z tytułu składek następowało w przypadku jakichkolwiek zaległości w opłacaniu rat bądź nie wywiązaniu się z obowiązku zapłaty składek bieżących. Wobec czego, umowa bezspornie obowiązuje nadal.

W niniejszej sprawie sporne pozostawało, czy istnienie na koncie ubezpieczonego niezapłaconych w pierwotnym terminie składek objętych spłacanym terminowo układem ratalnym, stanowi „zadłużenie” w świetle no wprowadzonego z dniem 1 stycznia 2022r. przepisu art. 2a ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

Odpowiedź twierdząca oznaczałaby, że ubezpieczonemu zasiłek chorobowy z ubezpieczenia chorobowego nie przysługuje.

Posiadanie przez dłużnika zadłużenia, czyli długu oznacza posiadanie przez niego obowiązku spełnienia świadczenia względem wierzyciela. Zobowiązanie dłużnika może mieć charakter wymagalny albo niewymagalny, Dług wymagalny to taki, którego termin spłaty już upłynął, a tym samym wierzyciel ma prawo w drodze przymusu państwowego dochodzić jego spełnienia wraz ze wszelkimi konsekwencjami, w szczególności domagać się zapłaty odsetek. Dług niewymagalny, to taki, który wprawdzie już powstał ale dłużnik nie musi do spłacać, gdyż termin jego płatności jeszcze nie upłynął.

Zgodnie z art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych ze względów gospodarczych lub innych przyczyn zasługujących na uwzględnienie Zakład może na wniosek dłużnika odroczyć termin płatności należności z tytułu składek oraz rozłożyć należność na raty, uwzględniając możliwości płatnicze dłużnika oraz stan finansów ubezpieczeń społecznych. Wykładnia systemowa art. 29 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych prowadzi do przyjęcia, iż skoro ustawodawca dopuścił spłatę zaległości z tytułu składek w terminach ustalonych przez ZUS w umowie ratalnej, to tym samym kwota zaległości nie jest wymagalna przed nadejściem umówionych terminów, natomiast staje się wymagalna dopiero w sytuacji, gdy dłużnik nie spłaci rat w terminach ustalonych przez ZUS (art. 29 ust. 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych) (Wyrok SA w Białymstoku z 13.02.2019 r., III AUa 696/18, LEX nr 2669414).

Zadłużenie w zależności od sytuacji może mieć charakter wymagalny lub niewymagalny. Zawierając układ ratalny, strony przekształcają objęte układem wszystkie wymagalne dotychczas należności z tytułu nieopłaconych składek ponownie w zadłużenie w danej chwili niewymagalne, które dopiero może stać się ponownie wymagalne, w przypadku, gdy dłużnik nie zapłaci danej raty w terminie ustalonym w umowie z organem rentowym.

W ocenie Sądu, w art. 2a ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, mowa jest o długu - zadłużeniu wymagalnym. Nieracjonalne w świetle założeń będących podstawą wprowadzanych zmian byłoby bowiem pozbawienie ubezpieczonego świadczeń z tytułu dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego w sytuacji, gdy posiada on wprawdzie zadłużenie (układ ratalny), ale w dniu powstania prawa np. do zasiłku chorobowego, nie było ono jeszcze wymagalne (raty spłacane są terminowo w odpowiedniej wysokości).

Należy zaznaczyć, iż bieżące składki z tytułu ubezpieczeń społecznych również stanowią zadłużenie. Jednakże, do momentu upływu terminu ich płatności, nie są one wymagalne. Okoliczność posiadania niewymagalnego zadłużenia z tytułu bieżących składek nie pozbawia przecież ubezpieczonego prawa do zasiłków. Dopiero nieopłacenie bieżącej składki w terminie może skutkować nieprzyznaniem świadczenia. W świetle wykładni systemowej nie sposób zatem uznać, aby zaległości w opłacaniu składek objęte układem ratalnym, które nie są wymagalne (raty układu spłacane są terminowo w odpowiedniej wysokości) stanowiły zadłużenie w rozumieniu art. 2a ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa

Wskazać również należy, że układy ratalne mogą być zawierane na okres kilku lat i gdyby przyjąć za słuszne stanowisko układu rentowego, to otaczałoby to, że osoby objęte układem, pomimo rzetelnego spłacania poszczególnych rat układu, braku bieżących zaległości, w tym pomimo podlegania ubezpieczeniu chorobowemu i bieżącego terminowego opłacania składek na ubezpieczenie chorobowe, byłyby w okresie spłaty układu ratalnego pozbawione świadczeń z ubezpieczenia chorobowego. Taka interpretacja nie jest możliwa do przyjęcia.

Co więcej, wskazany w art. 2a ust. 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa sześciomiesięczny termin na spłatę zadłużenia nie byłby możliwy do realizacji przez osoby, których harmonogram spłaty układu ratalnego przewiduje uregulowanie ostatniej raty w terminie dłuższym niż określony w tym przepisie. Dla takich osób, stosownie do art. 2a ust. 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa prawo do świadczeń, w szczególności do zasiłku chorobowego przedawniłoby się, jeżeli zadłużenie nie zostałoby uregulowane w ciągu 6 miesięcy od dnia powstania prawa do świadczenia, a zatem w terminie wcześniejszym niż ustalony w harmonogramie. Mając zaś na uwadze, że celem układu jest umożliwienie dłużnikowi spłaty zaległości przy uwzględnieniu jego możliwości płatniczych, nie sposób oczekiwać od ubezpieczonego objętego układem aby w przypadku np. choroby, w celu uzyskania zasiłku chorobowego spłacił w przeciągu sześciu miesięcy zadłużenie rozłożone układem na dalszych kilka lat. Układ ratalny ma realnie umożliwić ubezpieczonemu spłatę zaległości przy jednoczesnej możliwości pozostawania w obrocie gospodarczym oraz korzystania z systemu ubezpieczeń społecznych, w tym otrzymywania stosownych świadczeń w tym okresie, pod warunkiem regulowania zaległości zgodnie z harmonogramem spłat.

Proponowana przez organ rentowy wykładnia powyższego przepisu jest w ocenie Sądu nietrafna. Celem przepisu jest zawieszenie wypłaty świadczeń dla osób, które posiadają na swoim koncie wymagalne zadłużenie wobec ZUS. Nie kreuje on sankcji za samo posiadanie zadłużenia, a jedynie za pozostawanie w zwłoce przy spłacie zadłużenia, które jest już wymagalne. Objęcie taką samą sankcją tych ubezpieczonych, którzy z uzasadnionych przyczyn uzyskali od organu rentowego możliwość spłaty zadłużenia w nowych terminach, wskazanych w układzie ratalnym i którzy harmonogram układu realizują, byłoby nieuzasadnione i sprzeczne z celem wprowadzonych zmian.

Co więcej, jak wyjaśnił ZUS na stronie internetowej (...) „Dzięki układowi ratalnemu możesz spłacić dług i jednocześnie, po opłaceniu składki bieżącej, możesz nabyć prawo do świadczeń”. Przyjmując, iż przedsiębiorca (...) będzie realizował układ ratalny i opłacał bieżące składki w terminie, to w razie ewentualnej choroby może ubiegać się

o wypłatę świadczenia (tak Ubezpieczenia i Prawo Pracy nr 8 (554) 10.04.2022, str. 22-23 w „Zaległości składkowe objęte układem ratalnym bez wpływu na wypłatę zasiłku dla przedsiębiorcy”).

Skoro więc zadłużenie ubezpieczonego uregulowane w układzie ratalnym zawartym nie było wymagalne, albowiem raty układu są przez niego spłacane terminowo i w prawidłowej wysokości, zaś organ zgodnie z §5 przedmiotowej umowy z zobowiązał się do podjęcia działań zmierzających do zawieszenia wcześniej wszczętych i niezakończonych postępowań egzekucyjnych dotyczących należności z tytułu składek objętych niniejszą umową; niewszczywania i niewznawiania postępowań egzekucyjnych przez okres obowiązywania umowy w stosunku do należności z tytułu składek objętych niniejszą umową; podjęcia działań zmierzających do umorzenia postępowania egzekucyjnego dotyczącego należności objętych niniejszą umową po całkowitej ich spłacie zgodnie z ustalonym harmonogramem spłat oraz uregulowaniu należnych kosztów egzekucyjnych, to nie można z tego wywodzić żadnych negatywnych skutków dla ubezpieczonego, w szczególności zaś odmawiać ubezpieczonemu prawa do zasiłku chorobowego w okresie spłaty układu.

Mając powyższe na uwadze, Sąd w punkcie I sentencji wyroku na podstawie przepisu art. 477¹⁴ §2 k.p.c. zmienił zaskarżone decyzję w ten sposób, iż przyznał ubezpieczonemu prawo do zasiłku chorobowego za okresy od 27 kwietnia 2022r. do 05 czerwca 2022r., od 06 czerwca 2022r. do 01 lipca 2022r. oraz od 02 lipca 2022r. do 01 sierpnia 2022r.

W punkcie II sentencji wyroku Sąd orzekł o kosztach sądowych zaliczając je na rachunek Skarbu Państwa, gdyż zarówno ubezpieczony jak i organ rentowy byli zwolnieni od obowiązku ich uiszczenia na mocy art. 94 i art. 96 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.